# Λόγος στην παραμονή των Φώτων (Άγιος Θεόδωρος ο Στουδίτης)

**Categories :** ΘΕΟΛΟΓΙΑ

**Date :** 5 Ιανουαρίου, 2021

[…] Αλλά τί να πούμε και για τον προερχόμενον από την έρημον Ιωάννη, το παράδοξο αυτό και πολυπόθητο για τους Ισραηλίτες θέαμα, τον άγγελο του Θεού, ο οποίος χειροτονήθηκε απόστολος πριν τους Αποστόλους; Όμως ένας τόσο μεγάλος Βασιλιάς τέτοιο στρατιώτη έπρεπε να έχει, αυτόν τον τόσο μεγάλο Προφήτη, ο μέγιστος Αρχιερεύς. Και ας κατανοήσουμε ποιό και πόσο μεγάλο μυστήριο έχουμε ενώπιον μας: επειδή ήταν ανάρμοστο, ενώ παρευρίσκεται ο νυμφαγωγός, να απουσιάζει ο νυμφίος, και ενώ η φωνή αναβοά, να μην ακούεται ο Λόγος, τί γίνεται, πώς τα οικονόμησε ο Θεός; Συστέλλεται κάπως στην αφάνεια ο Ιωάννης από τη βρεφική ακόμη ηλικία, ζώντας υπερφυσικά σαν κάποιος «λύχνος υπό μόδιον (κάδο)» μέσα στην έρημο· και εκεί ακούει θείες φωνές και αξιώνεται να δει θείες οπτασίες· μυσταγωγείται στα απόρρητα και διδάσκεται, όπως τότε που ήταν ακόμη έμβρυο, ποιός είναι ο Ιησούς, ότι δηλαδή είναι Υιός Θεού, και ότι εκείνος στον οποίο θα δει την πνευματοειδή περιστερά να «καταβή και να μείνη επ' αυτόν, ούτος είναι ο βαπτίσων (που θα βαπτίσει) εν Πνεύματι Αγίω».

Και όταν συμπληρώθηκε «το μέτρον της ηλικίας του πληρώματος του Χριστού» και η περίοδος της τριακονταετούς παρατάσεως έλαβε τέλος, τότε «*και ο λύχνος επί την λυχνίαν καιόμενος, και φαίνων πάσι τοις εν τη οικία αγαλλιάσιμα*» – εάν εννοήσουμε ως οικία την Ισραηλιτική Συναγωγή. Επεφάνη δε τότε και το αληθινό φως που φωτίζει τον κόσμο. Ω του θαύματος! Ο ήλιος προς τον αστέρα, ο λόγος προς τη φωνή, ο νυμφίος προς τον φίλο, επειδή αυτό ήταν το σχέδιο της Θείας Οικονομίας, ώστε με αυτόν τον τρόπο της προσεγγίσεως να εκπληρωθεί στο πρόσωπο του Ιησού «*πάσα δικαιοσύνη*», και για να μιλήσουμε ευαγγελικά, «*ο μεν ένας να αυξάνη, ο δε άλλος να ελαττούται*». Πράγματι, πώς θα ήταν δυνατόν να μη ελαττωθεί το φως του λύχνου, ή και να αποσυρθεί εντελώς, αφού ήδη ο Ήλιος της δικαιοσύνης με τα θαύματά του αστραποβολούσε εξαίσια; Βλέπεις πόσο χρονικό διάστημα χρειάσθηκε για να ολοκληρωθεί σωματικά ο Ιησούς, κατά την διάρκεια του οποίου υποτασσόταν στους γονείς του; «*Ω βάθος πλούτου και σοφίας και γνώσεως Θεού*»! Γιατί άραγε; Όσοι είναι υψηλοί στις θεωρητικές αναβάσεις και γνωρίζουν τα βάθη του Πνεύματος, ας δώσουν ο καθένας τη δική του εξήγηση· κατά τη δική μου γνώμη όμως, για δύο λόγους: **για να νομοθετήσει ο νομοθέτης όλων των νομοθετών με τη δική του υποταγή την υπακοή των τέκνων προς τους γονείς και για να αγιάσει όλα τα στάδια της ηλικίας και τρίτον για να μην επιδείξει ο**

**παντέλειος κάποια ξένη προς τη δική μας και ανόμοια βιοτή, εφ' όσον μάλιστα ήθελε να μας παρουσιάσει τον τέλειο τρόπο ζωής.** Αφού και τώρα, μολονότι είχε φθάσει στην τελεία ανδρική ηλικία, ο Άρειος τόλμησε να διακηρύξει ότι το σώμα του ήταν άψυχο· ο δε Απολινάριος, ακολουθώντας τον προηγούμενο ως προς την ασέβεια, να φλυαρήσει ότι ο Κύριός μας δεν είχε νου· ο δε νέος Μανιχαίος φθάνοντας στο αποκορύφωμα της ασέβειας, να δογματίσει ότι δεν πρέπει να εικονίζεται. Και ας δούμε πόση είναι η διαφορά του ενός από το άλλο· αυτός μεν που δίδει τον χαρακτηρισμό του άψυχου, αφαιρεί τη ζωή από το σώμα του Δεσπότη· διότι ό,τι στερείται ψυχής, βρίσκεται βεβαίως και έξω από τη ζωή. Εκείνος δε που φλυαρεί ότι ο Κύριος είναι άνους, τον συναριθμεί με την άλογη φύση επειδή κάθε τι που δεν έχει νου είναι και άλογο· ο άλλος δε που υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να εικονίζεται, αρνείται εντελώς τη σωματική φύση του Δεσποτικού σώματος· διότι αφού δεν εικονίζεται σημαίνει ότι είναι ασώματο. Πράγματι αν έχει σώμα, και κάθε σώμα μπορείς να το αγγίσεις, και έχει κάποιο χρώμα, αναγκαίως έπεται ότι ημπορεί και να εικονισθεί, εκτός βέβαια εάν περιττολογούμε· διότι εάν δεν είναι δυνατόν να εικονισθεί, τότε αναμφιβόλως εξέρχεται από τα όρια του σωματικού και ανήκει στη φύση των ασωμάτων. Τίποτε, όπως φαίνεται, δεν μπορεί να συγκρατήσει τη γλώσσα που ασεβεί, όταν υποστηρίζεται και από τη δύναμη της εξουσίας.

Ας ανυψώσουμε όμως το βλέμμα στις προφητικές θεοπτίες και ας δούμε πώς προτυπώνεται σ' αυτές το ιερότατο βάπτισμα· διότι σ' αυτό μας καλεί η συνέχεια του λόγου. Τι λέγει λοιπόν ο Ησαΐας; Ας αναφέρουμε εκλεκτικά· «*Ευφράνθητι έρημος διψώσα, ότι ερράγη (θα αναβλύσει) εν ερήμω ύδωρ, και φάραγξ εν γη διψώση*». Απευθύνεται δηλαδή στην ανθρωπινή φύση, αυτή που είναι έρημος όσον αφορά την καρποφορία, η οποία προϋποθέτει **πίστη και αγαθά έργα**· και ως εκ τούτου, επειδή διψά το ύδωρ της υιοθεσίας, ανέβλυσε προς χάριν της σαν ρεύμα ποταμού το ύδωρ του Βαπτίσματος στον Ιορδάνη· και τότε τί έγινε; «*Και έσται η άνυδρος εις έλη*», εννοεί πλούσια σε πίστη· «*και εις την διψώσαν γην, πηγή ύδατος έσται*», η κρήνη αυτή της υιοθεσίας δηλαδή· «*και εκεί έσται ευφροσύνη ορνέων*», εκείνων δηλαδή που αναγεννιούνται με το βάπτισμα, οι οποίοι ως προς τον τρόπο της ζωής μοιάζουν με τα όρνεα, αφού και αυτά εκ φύσεως ευχαριστούνται να διαβιώνουν στα νερά. Αλλά και κατά τον Γεδεών τι είναι η πλήρης ύδατος λεκάνη; Και εδώ ο λόγος σημαίνει την όμοια με μήτρα κολυμβήθρα, η οποία έχει σχήμα κυκλικό και είναι τορνευμένη από παντού, όπως η αναμαρτησία· σ' αυτήν ξεχύθηκε η ιαματική δροσιά του νοητού πόκου, η πλήρης Αγίου Πνεύματος. Εδώ αναγεννιούνται οι «*νεοτελείς παίδες*» του Θεού αντικαθιστώντας με αυτόν τον τρόπο την «*εκ σαρκός και αίματος*» γέννησή τους· και ανυψώνονται «*εις άνδρα τέλειον*» τόσον, ώστε να κατανικούν με την Τριαδική λατρεία το γένος των δαιμόνων. Και κατά τον Ηλία όμως, τι είναι η τριπλή έκχυση του ύδατος επάνω στο θυσιαστήριο και στο ολοκαύτωμα; Θεωρώ ότι φανερώνει ή την τριττή υπόσταση της θείας μακαριότητας, την οποίαν επικαλείται ο ιερέας κατά το βάπτισμα, ή την τριττή κατάδυση του βαπτιζόμενου. Και ο Νεεμάν ανέρχεται από το νερό, σύμφωνα με τη διαταγή του Ελισαίου, πλήρως καθαρισμένος·

«*επέστρεψε*», λέγει, «*η σαρξ αυτού ως σαρξ παιδαρίου μικρού, και εκαθαρίσθη*». Το θαύμα αυτό συμβολίζει την πλήρη απαλλαγή του βαπτιζομένου από τις πληγές των αμαρτιών, και σημαίνει ότι αυτός **ανέρχεται από το νερό με ψυχή καθαρισμένη από κάθε κηλίδα των προηγούμενων πλημμελημάτων**.

Εάν μάλιστα θέλεις να μάθεις και το άμισθο της πνευματικής αναγεννήσεως, άκουσε τον Ησαΐα που λέγει; «*Οι διψώντες. πορεύεσθε εφ' ύδωρ και όσοι μη έχετε αργύριον, βαδίσαντες αγοράσατε, και φάγετε και πίεσθε άνευ αργυρίου και τιμής*». Όποιος δηλαδή επιθυμεί κάποιο χάρισμα, ακόμη και αν δεν το λάβει, κέρδισε ζωή. Αλλά αυτά ούτως ή άλλως λαμβάνονται και μετέχοντα εδώ μερικώς· και η ιδική μου δε πτωχή διάνοια προσκόμισε ανάλογο με τη δεκτικότητά της αφιέρωμα στα προεόρτια. Συ όμως, παρακαλώ, κοίταξε τι γεγονότα θαυμαστά παρατηρούνται· οι κολυμβήθρες έχουν γεμίσει από νερά· βλέπουμε τις πηγές και τις βρύσες, τους ποταμούς και τις λίμνες να έχουν γίνει δοχεία του Πνεύματος· η φύση των υδάτων ανυψώθηκε σε τιμή υπέρτιμο· φώτα πολύμορφα που μοιάζουν με αστέρια ετοιμάζονται να φωτίσουν όλη τη γη κατά την ιερή εκείνη νύκτα. Σε κάθε δε πόλη και χώρα υπάρχουν κήρυκες της Εκκλησίας, οι οποίοι ιερουργούν τα θεία και υψηλά αυτά μυστήρια και αγιάζουν τα ύδατα διά της επιφοιτήσεως σε αυτά του θείου Πνεύματος.**Είθε με την μετάληψή τους να αγιαστούμε και εμείς και να φωτισθούμε αυτή την ημέρα από το γεμάτο φως Πνεύμα**, «*εν Χριστώ Ιησού τω Κυρίω ημών, ω η δόξα και το κράτος, συν τω Πατρί και τω Αγίω Πνεύματι, νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν*».

*(«Πατερικόν Κυριακοδρόμιον», εκδ. Ι. Κελλίον Αγίου Νικολάου Μπουραζέρη, Άγιον Όρος, σ. 642-646)*

*(Πηγή ψηφ. κειμένου:* pemptousia.gr*)*